

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Centvriæ Selectorvm Casvum Conscientiæ. I. II. III.tia

Burghaber, Adam

Fribvrgi Brisgoiæ, 1665

15. Cassivs quia centum florenos, quos iam soluerat, iterum siluere iubetur à Iudice secundùm allegata & probata procedente, tenetur quidem parere, potest tamen occultâ vti compensatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40942

circumstantiam extiterit, iam pridem cessauit, ut omnes fatentur.

XV. *Cassius debebat Casandro 100. florenos, eosque soluit, sed non recepit ab eo apocham. Casandro mortuo heredes bonâ fide iterum exigunt illos 100. florenos. Cassius destitutus probatione pecuniæ iam semel numeratæ Casandro à Iudice condemnatur ad soluendum heredibus. Queritur. Vtrum Cassius stare hâc sententiâ teneatur, quam scit materialiter iniustam: aut occulta compensationis viâ uti possit?*

Videtur non teneri: Quia iniusta sententia non inducit obligationem. Nec tamen idcirco uti potest occultâ compensatione, si illos centum florenos iterum soluit. Tum quia ex communi DD. non licet priuato inuadere munus Iudicis, quod in proposito attentaret Cassius. Tum quia sic non solueret, uti tamen iussus est à Iudice.

Resp. I. Cassius in conscientia obligatus est ad soluendum 100. florenos heredibus postulantiibus. Ita communis, & ratio est, quia legitimæ iudicis sententiæ parendum est: neque vnquam permissum est, subdito contra Magistratum potestate suâ legitimè videntem insurgere siue resistere. In proposito autem casu sententia & condemnatio legitimè fuit lata, utpote secundùm publicas leges; Iudex enim in mandatis habet, ut secundùm allegata & probata iudicet. Ergo Cassius tenebitur

debitur obtemperare, neque poterit publicæ & legitimæ potestati se opponere, sicuti nominatim docet Suarez *L. 5. de leg. c. 10. n. 3.*

Resp. 2. Nihilominus Cassius ius habet post factam solutionem eisdem centū clam ab hæredibus recipere, vel occultâ compensatione uti. Ita ex communi ferè Lessius *l. 2. c. 29. d. 10.* Ratio est. Tum quia de iure Naturæ & Gentium est, ut possit quis sibi satisfacere, quando aliâ viâ sibi debitum habere non potest, ut accidit in præsentî. Tum quia sententia Iudicis ex factâ præsumptione secundum publica allegata procedens eò quidem se extendit, ut condemnatus parere ac soluere cogatur, & Iudici resistere non possit, ut diximus: non tamen ut factâ solutione ipsâ auferat ius ac dominium innocenti, atque in alterum transferat ante exactum præscriptionis tempus. Optimè huc Sotus *l. 3. de iust. q. 3. art. 5.* sententia, inquit, iniusta (materialiter) ius neque aufert, neque confert. Imò si Cassius etiam iurâisset soluerè, posset tamen compensatione occultâ uti sine metu periurij, ut post plures AA. docet Sanchez *L. 3. Sum. c. 17. n. 15.* quia in iure soluisse intelligitur non tantum is, qui soluit, sed omnis omnino, quieâ obligatione liberatus est, sed Cassius compensationem occultam faciens, liberatur. Ergo, &c. dummodo non intenderit contrarium iurare, dum iuravit.

Quo-

Quocirca ipsimet hæredes, si post latam sententiam & factam solutionem rei veritatem intelligant, in conscientia tenebuntur restituere acceptum. Nam præsumptio cedit veritati in conscientiæ foro: quod autem attinet ad forum externum, satisfit Iudici ex præsumptione falsa procedenti externâ solutione.

Resp. 3. Si Cassius condénatus moraliter certus non sit, sed quouis modo dubius, num sententia Iudicis iniusta sit materialiter, compensatione vti non potest. Ita Molina Tr. 2. D. 691. Ratio est. Tum quia in dubio pro Superiore & multò maxime pro Iudicis sententia præsumendum, siquidem ad Iudicem pertinet, controuersias definire, eiusque definitione etiam in contrarium standum. Tum quia in dubio melior est conditio possidentis; ille autem, cui secundum sententiam Iudicis solutio facta est, est possidens. Ergo &c. Atque ex his patet etiam ad rationem in contrarium.

XVI. *Christophorus ante annos 50. fundauit beneficium in Ecclesia quadam Parochiali, reseruato sibi suisq; hæredibus jure patronatûs. Quindecim post annis cum Beneficiatus instituendus esset, hæredes ob ignorantiam neglexerunt præsentare, sed solus Parochus præsentauit, nemine contradicente vsque ad hunc diem. Nunc hæredes repperit litteris foundationis, in quibus sibi jus præsentan-*